

Állásfoglalás a mester szintű tanárképzés helyzetéről és a folyamatban levő döntésekről

A tanárképzésnek a Bologna-folyamatba betagozódó reformja azzal az ígérettel indult, hogy annak eredményeként a tanári hivatásra való felkészítés egységesen egyetemi szintre kerül, megvalósul a képzés régóta esedékes modernizációja, megszűnik a mennyiségi túlképzés és az ezzel óhatatlanul együtt járó gyenge minőség, ezáltal a tanárképzés hatékony eszköze lesz a pedagógiai kultúra megújításának.

Az eddig elvégzett munkálatoknak kétségtelenül sok pozitív eredménye van, az időközben megszületett jogszabályok azonban nem jelentenek garanciát egy európai színvonalú tanárképzés megvalósítására. Emellett máris megfigyelhetőek a visszarendeződés jelei, és a kibontakozó folyamatok egy része előrevetíti a mennyiségi túlképzés továbbélésének veszélyét, valamint az új rendszer finanszírozhatatlanságának problémáját is. Mivel még csak az alapszint indult el az új rendszerben, és a mester szint felmenő rendszerben való kiépüléséhez két további év áll rendelkezésre, érdemes ezen a ponton megállítani a negatív tendenciákat, és következetesen megvalósítani az eredeti alapelveknek megfelelő minőségelvű reformot.

Aggodalomra ad okot a mester szintű tanárszakoknak túlburjánzása, a túlzott specializáció (pl. a külön filozófia, etika, esztétika tanári szak, a sokféle mérnök-tanári szak, kommunikáció tanár szak), olyan új szakok megjelenése (értékelés tanár szak, minőségfejlesztés tanár), amelyeknek nem a mester szinten, hanem a szakirányú továbbképzés szakok között lenne a helye. Ma, amikor – a tanulólétszám csökkenésének arányában – több tízezer pedagógus állása válik feleslegessé, a közoktatásban szükséges szakértelmet elsősorban a felszabaduló munkaerő továbbképzésével célszerű megoldani.

Ennek érdekében javasoljuk, hogy a MAB, illetve az Oktatási és Kulturális Minisztérium különös körültekintéssel járjon el a tanárszakok akkreditálása során, és első fázisban csak a közismereti szakok szakalapítási kérelmeit fogadja el. A szakok indítását pedig csak szigorú minőségi követelmények teljesítése esetén engedélyezze. Ezáltal biztosítható a nagyobb számú tanárt igénylő szakok (magyar, matematika, történelem, természettudományok, idegen nyelvek) egyenletes utánpótlása.

Időközben kerüljön sor a mester szintű tanárképzés – beleértve a költségigényes gyakorlati képzést – finanszírozásának rendezésére, valamint a szakok rendszerének újragondolására, a közoktatás reális igényeivel való összhang megteremtésére. Csak ezek után, a közoktatás igényeinek ismeretében legyen mód további szakok alapítására és indítására.